



Kurssi 102 ei lopu koskaan

LAATOKAN JA ÄÄNISEN RISTEILY 31.7.-5.8.2011

MATKAKERTOMUS

Pietari –Neva –Laatokka-Valamo-Syväri –Ääninen – Kizhi – Petroskoi – Syväri - Pietari



M/S KRONSTADT on Saksassa 1979 rakennettu ja 2005 peruskorjattu jokiristeilijä, jossa on 4 matkustajakantta ja 270 hyttipaikkaa. Laivan pituus on 125 metriä, risteily-nopeus 26 km/h.

Risteilyemäntä ja Lomalinjan edustaja **Jaana Niinikorp**
Asiantuntijaluennoitaja eversti **Sampo Ahto**

Sunnuntai 31.7

Pietari, Neva, Laatokka

Bussimatka Suomesta Pietariin, jolloin ohitettiin Viipuri ja Pietarin keskusta. Pietarin jokisatamaan ajettiin kehätietä pitkin ja majoituttiin m/s Kronstadt laivalle. Illallinen ja lähtö Nevaa pitkin Laatokalle. Tervetuloilaisuus ja laivan päällystön esittely. Sampo Ahto luennoi aiheesta ”Pähkinälinnan rauha ja rajat” kertoen myös Pähkilinnan historiasta. Linnan perusti 1323 novgorodilaiset. Linna oli välillä pari kertaa ruotsalaisten hallussa, kunnes Venäjä valloitti sen Suuressa Pohjan sodassa 1702. Linna menetti 1700-luvulla sotilaallisen merkityksensä ja sitä alettiin käyttää vankilana. Eräs tunnettu vanki oli tsaari Iivana VI, jonka karmeasta kohtalosta taustoineen Sampo kertoi. Pähkinälinna sivuutettiin vielä valoisana aikana. Yöllä Laatokalla oli melkoinen aallokko. Laiva kitisi ja natisi, mutta kesti.



Pähkinälinna



Valamon kupoleja

Maanantai 1.8.

Valamo

Laiva saapui aamulla Valamon Niikkanaanlahteen. Aamiaisen jälkeen siirryttiin yhteysaluksella Luostarinlahdelle, jossa oli opastettu tutustuminen Valamon päaluostarin alueeseen. Tutustumiskohteina ovat mm. Sergei ja Herman Valamolaisten kirkko, Vapahtajan Kirkastumisen kirkko, veljestön hautausmaa, talousrakennukset ja igumenien hautausmaa. Päaluostarin kirkossa oli erinomainen konsertti. Pietarin konservatorion kvartetti esitti ortodoksista kirkkomusiikkia. Erityisesti jäi mieleen Matti Salmisen näköinen suuri vaalea mies, jonka basso jyrähteli komeasti. Lounaan jälkeen oli ohjelmassa kiertokävely Niikkanaanlahden ympäristön skittoihiin ja Öljymäelle, mistä oli hieno näköala Laatokalle. Illalla laiva lähti Valamosta kohti Syväriä. Illallinen oli laivalla samoisa pöydissä ja saman pöytäseurueen kera, mikä oli käytäntönä koko risteilyn ajan. Illalla oli tanssit ja laiva suuntasi kulkunsa kohti Syväriä.



Valamon päaluostari



Naisilta vaadittiin huivit

Tiistai 2.8.

Syväri

Aamiaisen jälkeen pysähdyttiin Syvärin kylään, mihin saattoi omatoimisesti tutustua tai osallistua retkeen edelleen toimivaan, Aleksanteri Syväriläisen 1500-luvulla perustamaan Pyhän Kolminaisuuden luostariin. Erinomaisesti suomea puhuva inkeriläinen oppaamme johdolla saavuimme luostarille, missä meitä opastivat paikalliset oppaat. Kaikki puhuivat hyvin suomea. Syväri on tuttu nimi kaikille sota-ajan eläneille ja sotahistoriaa harrastaneille. Jatkosodan alussa Karjalan armeija hyökkäsi aina Syvärielle saakka ja perusti sillanpääaseman joen eteläpuolelle. Sampo Ahto luennoi illalla aiheenaan Syväri, jatkosodan kohtalon joki”. Sampo pohdiskeli syitä, miksi Suomen armeija ylipäätänsä eteni näin syvälle Itä-Karjalaan 1941. Mannerheim tuskin ajatteli Suur-Suomea, vaan hänen motiivinaan oli geopolitiikka eli paremmin puolustettavat rajat maallemme. Väinö Linnan Tuntemattomassa sotilaassa kuvattu teloituskohtaus tapahtui Syvärillä. Suomalaisten joukkojen irtautuminen Syvärillä 1944 onnistui hyvin, mutta peräntyminen vanhalle rajalle oli tuskallista ja onnistuminen monta kertaa veitsen terällä. Yön aikana laiva saapui Äänisjärvelle.



Aleksanteri Syväriläisen luostari



Syvärin voimalaitos

Keskiviikko 3.8.

Kizhin saari ja Petroskoi

Laiva saapui aamuun Kizhin saarelle. Tutustuttiin Kizhin nähtävyyksiin, joista 1700-luvulla rakennettu kirkko oli arvokkain. Saarella oli useita kauniilla karjalaistyypeillä puuleikkauksilla koristeltuja taloja ja tshasonia. Käärmeillä peloteltiin, mutta eipä niitä näkynyt. Saimme täälläkin kuulla kvartetin esittämänä ordoksista kirkkolaulua. Nuoret paikallisoppaamme olivat jälleen hyvin opetelleet suomen kielen. Puolenpäivän aikaan laiva jatkoi kohti Petroskoi. Lounaan jälkeen Sampo Ahto luennoi aiheesta ”Petroskoi suomalaisena Äänislinnana”. tarinat olivat ainakin sotahistoriaa harrastaneille tuttuja, mutta Sampon mukaansa tempaava esitystapa ja sarkastinen huumori antoivat niille oman mausteensa. Petroskoissa oli valittavana joko opastettu kiertokävely ”Äänislinnassa” tai opastettu kiertojälu bussilla. Omin päinkin saattoi tietysti kaupungille lähteä. Me valitsimme opastetun kävelyn ja saimme oppaaksemme tyylittäään Ludmila, joka vei meidät ensin ylös puistoon. Sieltä oli näkymä vanhalle Onegan tykkitehtaalle, minkä historiasta Ludmila kertoi. Kävely jatkui Kirovin aukealle, missä oli komea monitoimitatteri. Petroskoista jäi miellyttävä kuva ja ainakin keskikaupunki oli pessyt kasvojaan sitten Neuvostoliiton aikojen. Suuren suomalaisen (luopion) Otto-Ville Kuusisen patsaalle emme vaivautuneet. Illalla oli laivalla viihdeohjelmaa ja tanssit. Laiva suuntasi jälleen Äänisen aalloilla keienuen kohti Syväriä.



Kizhin saaren pääkirkko



Teatteri Petroskoissa

Torstai 4.8.

Syväri ja Mandrogin kylä

Oltiin jälleen Syvärillä. Aamiaisen jälkeen Sampo piti luennon aiheesta ”Taistelu Leningradista”. Sampo aloitti esityksensä kertoen Saksan sotavoimien hyökkäysstrategiasta selostaen Hitlerin ja kenraaliversti Halderin erimielisyyksiä. Huono kompromissi oli, että millekään kolmesta hyökkäyskylästä ei rakennettu selkeää painopistettä ja siksi Leningradin valtauksen sijasta oli tyydyttävä piirittämään kaupunkia. Suurin osa Leningradin uhreista olikin seurasta nälästä ja taudista, jolloin saksalaisten tulituksessa kuolleiden osuus oli pienempi. Hitler olisi halunnut suomalaisia mukaan Leningradin hävitystarkoituksiin, mutta Mannerheim ei viisaasti kyllä lähtenyt mukaan. Aamupäivällä saavuttiin Mandrogin venäläiseen museokylään, jossa saattoi seurata taitavien käsityöläisten työtä, tehdä matkamuisto-ostoksia, tutustua leipä- ja vodkamuseoon, käväistä blinitalossa tai olutkapakassa. Sinänsä kylän arkkitehtuuri oli sekoitus vanhaa karjalaista hirsitekniikkaa ja mautonta nykyaikaa. Paikka oli muutoin aivan viihtyisiä. Mandrogin jälkeen jatkettiin Syväri yksitoikkoisten maisemien läpi kohti Laatokkaa. Illallisella kiersi laivan kapteeni pöydissä kilistellen lasia risteilyvieraiden kanssa. Illalla oli 5. kerroksen luentosalissa risteilyn päätöstilaisuus, joka oli varsin vaisu tapahtuma.



Reliifi Syvärin ylävoimalaitokselta



Mandrogin kylä

Perjantai 5.8.

Pietari ja Viipuri

Aamulla oltiin jälleen Pietarissa. Purkauuttiin laivasta ja noustiin jälleen busseihin. Nytkin kierrettiin Pietari keskusta kaukaa. Kun vertaa Leningradia ja Pietaria, on ero valtava. Uusia rakennuksia, sekä asuintaloja että liike- ja teollisuusrakennuksia, on on syntynyt valtavasti. Tällä kertaa ajettiin myös Viipurin kautta. Kaupunki on lähinnä masentava. Pysähdyimme torilla ja käväisimme Pyöreässä tornissa sekä Kauppahallissa. Matka jatkui kohti rajaa. Venäjän tulli oli erittäin hidas, sillä huolimatta suuresta automäärästä oli töissä vai yksi passintarkastaja. Lopulta päästiin läpi ja Suomeen. Kiasman edessä hyvästeltiin mukavat matkakumppanit. RUK 102 oli jälleen kerran tehnyt mukavan ja mieleini painuvan matkan.



Viipurin Pyöreä torni



Viipurin kauppahalli